

**Soubor zápisků, dokumentů a fotografií
týkající se kostela sv. Oldřicha a Metoděje ve
Strachotíně , shromážděných pro malou
výstavu v rámci celorepublikové akce Noci
kostelů v roce 2021.**

Gutmanová Jarmila

Strachotín 28.05.2021

Kostel sv. Oldřicha a Metoděje ve Strachotíně stojí na jižním okraji vesnice. Vznikl již ve 13. století a patří k nejstarším gotickým kostelům na Břeclavsku. Byl podstatně upravován v letech 1575 a 1872, kdy dostal svou nynější podobu.

Samotná stavba je jednolodní s kněžištěm ukončeným pěti stranami osmiúhelníku, s obdélníkovou sakristií při severní straně kněžiště a čtverhrannou věží s jehlanem v západním průčelí (z r. 1727).

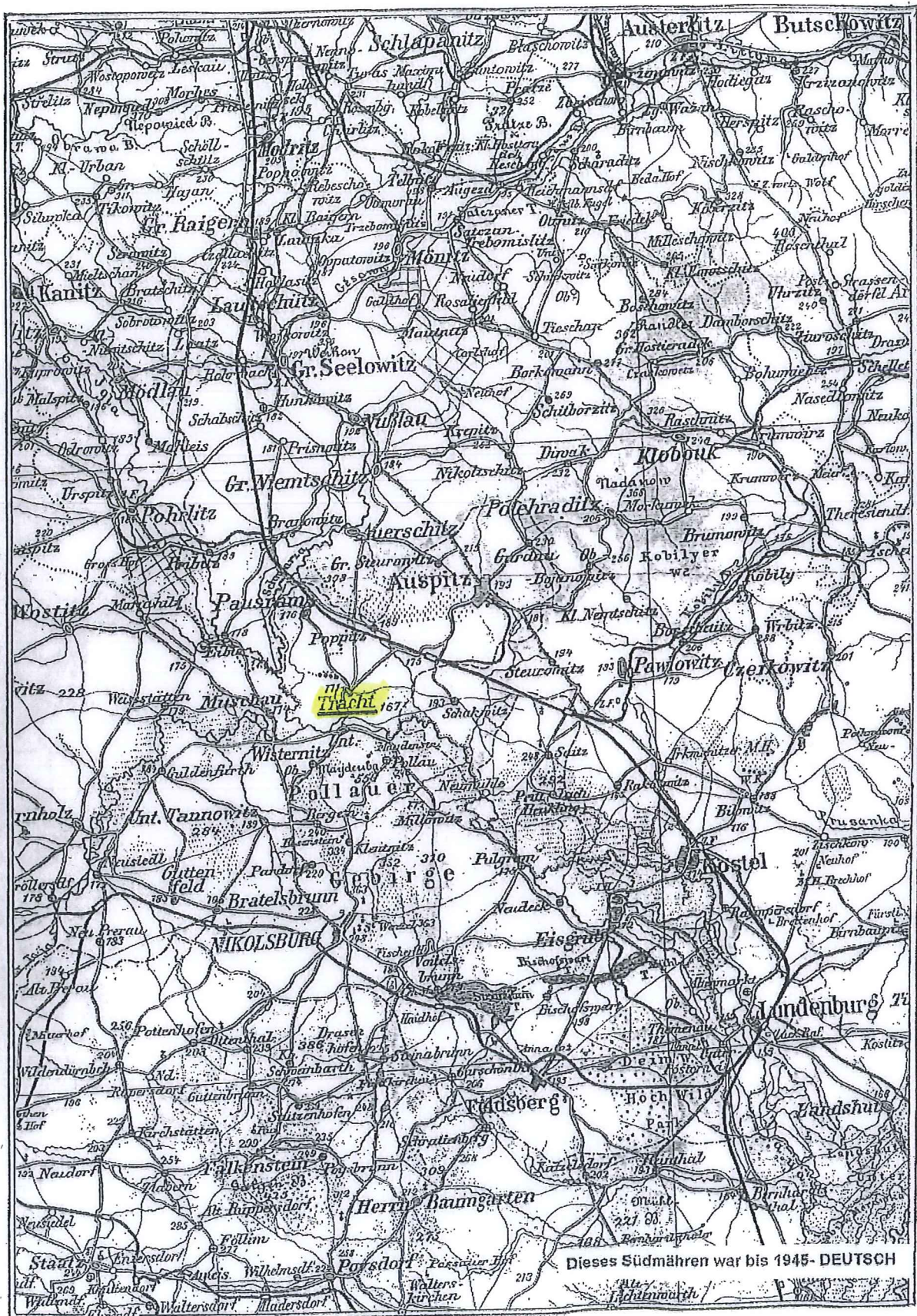
Presbytář v polygonále má dvě malovaná okna (mozaikové vitráže) z roku 1889. Ostatních deset vitrážových oken s portréty svatých je z roku 1933 - 1934. Některá z těchto oken dali zhotovit místní starousedlíci. Mezi presbytářem a lodí je vložena příčná loď s bočními oltáři P. Marie Lurdské a sv. Josefa.

Na interiéru se podílel malíř Antonín František Maulbertsch a sochař Ondřej Schwiegl. Kolem kostela byl původně hřbitov, který byl přeložen na konec obce. V roce 1672 měl kostel tři oltáře a dva hřbitovy.

V roce 1992 - 1993 byla provedena oprava střechy, v roce 1994 - 1995 byla dokončena oprava vitráží, v roce 1999 bylo započato s opravou střechy věže a fasády kostela. Bylo provedeno odvodnění kostela a po odstranění vlhkých omítek a zhotovení nových sanačních omítek byla provedena výmalba uvnitř kostela (zatím bez původních medailonů svatých – ty jsou prozatím nafoceny a obkresleny. Byla také provedena oprava strojku věžních hodin a varhan (zatím bez pedálů).

V roce 2009 byl kostel vykraden. Odcizeno bylo: *socha Ježíše dobrého pastýře, socha znázorňující křest Pána Ježíše Janem Křtitelem, 6 soch andělů a pozlacený křížek s barevnými kameny*. První dvě sochy se podařilo zajistit PČR a vrátit zpět. Nové sochy andělů byly zakoupeny ze sbírky uspořádané v kostele.

V současnosti je farní obec Strachotín součástí děkanství hustopečského a je spravována Farním úřadem z Hustopeče u Brna.

Strachotín

neb Trachtín (německy Tracht*), městys v močálovité rovině $\frac{1}{4}$ hod. od Dyje. Domy kupí se hlavně kol prostorné návsi, v jejíž středu jest stará obecní hospoda a jednopatrová škola; návsi jde okr. silnice z Hustopeč do Vistonic. Mimo návěs jest ještě ulice Milovická od kostela k Šakvicům, spojená s návší uličkou řeč. Neustift (založ. poč. 18. stol.); na horním konci návsi odbočuje ulice Pouzdřanská.

Po válce třicetileté bylo ve Strachotíně 45 osedlých, 13 lhotných, 2 nové a 21 starých pustých domů; r. 1793 108 domů, 608 ob., 3105 m. rolí, 291 m. vinic a zahrad, 1671 m. luk a 696 m. pastvin;²⁾ 1836: 132 d. a 780 ob.³⁾ R. 1900: 202 d., 1049 obyv. z nichž 1043 kat. a 6 židů, 974 N., 65 Č.; r. 1921: 209 d., 1004 kat. obyv., ze kterých 84 Č., 898 N. a 22 cizozemci. V l. 1672—1750 udržel se na svém gruntu jediný rod, od 1780 na č. 12 Hanák, 28 Gotthard, 31 Hönhappel, 47 Rüss, 72 Gold, 74 Kurzweil, 79 Raab, 83 Schmied, 94 Hannreich. Katastr 1390 ha rozdělen takto: 766 ha rolí, 272 ha luk, 13 ha zahrad, 17 ha vinic, 69 ha pastvin, 13 ha jezer, 193 ha lesa a 48 ha neplodné půdy.

Již. městečka při silnici do Dol. Vistonic blíže řeky Dyje dochovalo se hradiště, o němž J. L. Červinka ve svém „Děvině“, str. 13—15, napsal: „O staroslovanském hradě Strachotíně jsou sice jenom nepatrné zprávy, ale přece můžeme z nich souditi, že tu byly jednou v městě hrazeném krajské úřady sídlem a že Strachotín náležel do počtu znamenitějších osad moravských. Tak praví se v listině z r. 1176, že znojemský kníže Konrad III. daroval kostelu olomouckému „*terram ad castrum Strachotín pertinentem... circui tui Dobretín adjacentem*“. Náležel tedy

1) Wolny.

2) Schwoy.

3) Wolny.

*) Že by v německém názvu skrýval se lat. význam „*trajectus*“ = brod od časů Římanů vniklých na Moravu, jak míní prof. J. Eschler (str. 424) jest nesprávně.

Strachotín ke knížetství znojemskému jistě jako hradiště nejvýchodněji položené.

Jiné dvě listiny, sepsané sice později (ve XII. věku), ale udávající přece zprávy též odjinud známé a zaručené, uvádějí k r. 1073 mezi moravskými městy krajskými též Strachotín. Tak odváděla města Olomouc, Přerov, Rokytno, Znojmo, Brno a Pustiměř kolegiátnímu klášteru v Boleslavi ročně po 1 hřivně a po 2 volech, hrady Spytinov, Hodonín, Břeclava a **Strachotín** jenom polovici toho poplatku: půl hřivny a jednoho vola, z čehož se dá též souditi, jak připomíná Dudík, na rozlohu a zámožnost jednotlivých hradních obvodů.

Hradiště strachotínské je klasickým příkladem opevněného města po způsobu staroslovanském v bažinatých rovinách naproti zděnému hradu po způsobu německém stavěném zpravidla na nepřístupných skalínách jako jsou právě Děvičky.

Opevnění příkopem a náspem zachovalo se v celém svém původním rozsahu. — Založeno bylo v bažinatých lučinách a lesích, patrně na nevysokém ostrůvku, a ohrazeno v podobě ledvinité mohutným náspem a kolem dokola před ním vyhozeným hlubokým příkopem...

Ochoz celého hradiště měří daleko přes 2200 kroků, delší osa přes 800 a menší přes 400 kroků.

V rohu severozápadním, právě tam, kde silnice přes most přecházející dotýká se náspu, zatáčí se v lese vysoký násyp obloukem k ohybu silnice ohražující vyšší místo asi 200 kroků dlouhé a mezi oběma valy přes silnici asi 70 kroků široké, jakési nádvoří či spíše místo vyvýšené pro palác knížecí nebo budovy úřadů a úředníků. Povrch tohoto nádvoří je velmi nerovný odvážením hlíny, mohutný násyp pořád však až 3 m zvýší je blíž mostu rozvezen na lesní cestu a k zavezení příkopu, který se souběžně s ním táhne v lese až zase k silnici.

Vnitřek hradiska je částečně rozoráván, z části pokryt lučinami. Na katastrální mapě zanesen název „Petrswiese“.

Jan Lucemburský udělil r. 1334 Hartmanovi z Liechtenštejna za škody utrpené od Rakušanů v léno hrad Děvičky se Strachotínem, Sturnicemi, Pavlovem a zahradníky v Dol. Vistonicích,¹⁾ což Karel IV. r. 1348 potvrdil.²⁾ R. 1557 zastaveny byly

¹⁾ C. D. M., VII, 1.

²⁾ Falke.

Děvičky s příslušenstvím Křištofem IV. z Liechtenštejna dočasně Ambrožovi z Ottersfeldu a 1568 prodány Křištofu Kerczenymu z Kaniafeldu, jehož dědic Maxmilián Kerczeny prodal 1575 Děvičky a Mikulov Adamovi z Dietrichštejnu, jemuž Rudolf II. r. 1577 propustil Děvičky z léna. Tak sdílel Strachotín osudy Mikulova. R. 1605 vydán byl mikulovským regentem pro Strachotín obecní řád:

1. Aby rychtář a pudmistr obecní účty veřejně před celou obcí vyložili, a kdyby obec proti čemu měla námitky, má 6 osob z obce zvoliti se k zodpovídání.
2. Obecní vinohrady mají býti za peníze obdělávány.
3. Kostelní otcové mají dáti kostelní vinohrad obdělávati; pro tento rok ať však vydání zapraví obec, neboť dříve získávala.
4. Při obecních robotách budiž každému robotníkovi dáno po $\frac{1}{2}$ mázu vína a za 1 gr. chleba.
5. Při valné hromadě má dostati každý soused 3 holby vína a za 1 gr. chleba, podruh 3 žejdliky vína a za 2 d. chleba; ať si to však odnesou domů a tam snědi.
6. Obecní vinný šenk ať zůstane, jak dříve, občané ale mají míti frejny (frejunky) k nalévání od vinobraní až 14 dní před vánocemi.
7. Kdo obci dluží a platiti nemůže, od toho nechť obec víno vezme na splátku. Konečně, bude-li co rychtáři a obci ohlášeno, aby v tom dobrý pořádek veden byl, starší ať vše vyslechnou a celé obci zodpoví.

Kardinál Fr. Dietrichštejn daroval r. 1617 Strachotínským pastvinu Kühberg k založení vinohradů; Šakvičtí žalovali pro rušení spolupastvy, byli ale 1631 odmítnuti.

Již r. 1334 jmenuje se Strachotín městečkem; na hrdelní soud 1729 zrušený připomíná trať Galgenberg. Výroční a dobytčí trhy jsou ve středu před sv. Josefem, Janem Křtí., Bartolomějem a Alžbětou, týdenní trh každou středu.

Kostel sv. Oldřicha na jz. konci osady jest starého původu (části až ze 13. stol.); r. 1575 a 1872 byl však přestavěn, posledně ve formě kříže. Presbytář v polygonále má dvě malovaná okna, hlavní oltář s krásným obrazem od Maulpertsche, a sochařské práce od Schweigla. Na evangelijní straně jest sakristie, kde jsou uschována mešní roucha vzácné umělecké práce. Mezi presbytář a loď vložena jest nyní příční loď s pobočními oltáři P. Marie Lourdské a sv. Josefa. Varhany z r. 1858. V čele kostela stojí masivní věž se zvonem z r. 1727. Kol kostela byl původně hřbitov, jenž přeložen byl za osadu. R. 1640 odprodán byl od kostela

půllán za 26 zl.¹⁾ R. 1670 měl kostel: 3 oltáře, 3 zvony, 2 hřbitovy, a 4^{1/2} osminy vinohradu. R. 1809 odveden byl eráru kalich a nádobka na sv. oleje; jiný kalich o 1 lib. 15 lotů byl Ant. Riehsem vykoupen. Boží muka jsou na cestě do Pouzdřan, Popic a Hustopeč.

Farářem byl tu 1301 biskupský kaplan Jindřich,²⁾ 1355 Petr Rauscher,³⁾ 1373 Rudolf Colb,⁴⁾ 1536 Antonín. Pak zmocnili se fary luteráni; teprv biskup Stanislav Pavlovský r. 1582 jim faru i kostel odňal, vysvětil a katolíkům navrátil; tehdy bylo v Strachotíně 471 osob biřmováno a 296 přijalo svátost oltářní pod jednou. Kostel byl pak filiálním do Dol. Vistonic a Strachotínští platili tamnímu faráři v pol. 17. stol. 42 zl. Teprve r. 1785 založena byla z náb. fondu lokálie, jež povýšena r. 1861 na faru; prvním lokalistou byl Jan Homo (1785—1807), farářem Jan Benedikt (1857—1878). R. 1858 měl farář 300 zl. příjmu; od obce měl dvě miry pole k použití. Matriky jsou od 1657, kronika od 1792, farní budova z konce 18. stol.

Novokřtění měli od r. 1558 osadu v Milovické ulici, kde drželi domy: Habanerhaus, Binderhaus, Hafnerhaus, Tuchmacherhaus, Schaffhaus a ještě jiný dům směrem k Vistonicům. R. 1598 uvalena na moravské novokřtence velká daň. Ježto strachotínští bratři vzpírali se ji platiti, vypověděl je Maxmilián z Dietrichštejna do 13 neděl a 3 dnů z panství; později si však vše důkladně rozmyslel a nežli by tak pilné a zámožné poddané ztratil, raději daň sám zaplatil, Dne 29. září 1619 byl dům jejich císařskými vypleněn a 3. října tři jejich vozy s bohatým nákladem Dampierrovými vojáky. O zámožnosti bratří, kteří byli většinou švýcarského původu, svědčí jednak různost řemesel (1562 jmenuje se lazebník, 1563 sanytrník, 1585 obchodník vínem, 1593 krejčí, 1594 obuvník, hrnčíř, 1601 soukeník atd.), jednak zápisy v gruntovní knize: 1589 koupili lán rolí za 140 zl., 1600 měli zahradu „vor der Au“, 1602 koupili louku „Talung am Zipf“, 1610 zahradu, 1611 jinou zahradu, 1612 dva svobodné půllány, 1617 pastvinu na Šakvicku a j., ba 1598 drželi i vinohrad v uherčických Dlouhých Liškách. R. 1598 vystavěli si sami vodovod ze studně v Dürleiten u panského rybníka do svého domu. Ze

¹⁾ Registra. ²⁾ C. D. M., V, 123. ³⁾ Z. d. b., I, 368. ⁴⁾ Z. d. b., VI, 28.

zdejších sluhů evangelia vynikl Adam Brukmaier († 1600), pokračovatel novokřtěneckého nekrologu „Väterlied“.¹⁾

R. 1620 sice započato se stavbou společného domu, ale byl brzy opuštěn, když za převratu po bělohorské bitvě byli nuceni se vystěhovati. Z jejich kazatelů zde zemřeli: Burkhart Bämerle po mnohém utrpení a bojích (r. 1567), Bärtl Riedemair (Schlessinger), „starý a nadšený po 26 let kazatel“ (1571), Michal Feldhaber, vznešený sluha evangelia (1587), z hospodářů: 1572 Wastel Rausch (též Hess), r. 1573 Jobst Lackhorn, 1575 Petr Klemp.²⁾

Jednopatrová školní budova uprostřed návsi vystavěna byla 1862 nákladem 7109 zl.; má dnes 3 třídy s pobočkou a 135 žáky; učitelská knihovna čítá 124, žákovská 234 sv., kronika počíná r. 1880. R. 1860 měl učitel od obce 200 zl. V l. 1777 až 1805 učil tu Jakub Gräfl, 1805—30 Ant. Guth, 1858—79 Jan Langer. Česká jednotřídka byla 1920 povolena.

Naproti kostelu jest vrchnostenský dvůr panství mikulovského. Nad hlavním vchodem jest erb Dietrichštejnský. Velko- statku náleží 49 ha rolí, 5 ha luk, 53a pastvin, 3 ha lesa, celkem 59 ha.

Polní trati: Peterswiese, Dammleiten, Teichstückern, Schossfeld, Mitterfeld, Saatz, Gaislochfeld, Sauhübel, Galgenberg, Bauernhaidfeld, Obere- Mittere- Untere Neuriss, Kurze- Lange Kühlberg, Streuberg, Teilungen, Sturnitz, Thayaleithen, Bieberhauswiesen, Stockwiesen, Öde Leithen, Achtmadige Wiesen, Halblehenwiesen, Anfeld, Neugarten, Schusterleithen, Krummseeleithen, Gaselwiesen. Spolky: Mlékařské družstvo, Hasický, Tělocvičný, Pěvecko-hudební, Pojišťovací pro dobytek, Raiffeissenova záložna.

Vinařství nemělo nikdy takového významu, jako v obcích okolních. Jmenují se vinohrady: 1552 v hoře Trachtberg, 1563 Salliterer, 1567 „in der wies“, 1573 Später, 1575 Gaisloch, 1576 im Laimbhof, im Endl, 1588 Saatz, 1599 Schilberg, 1618 auf der Haadt.

Památné události: 1597 tábořily zde 4 prapory jízdy Hollachovy, 1600 jízda Thurnova a Hodického. Dne 5. srpna 1619 svedena byla na Sandu bitva, v níž Dampierre s 8000 muži podlehl 3900 Moravanům. Strachotín tehdy lehl popelem; lidské a

¹⁾ Beck. Registra.

²⁾ O. c., 252, 257, 260, 261, 268, 300, 319.

koňské kosti byly na místě bitvy ještě nedávno vyorávány. V květnu 1680 selské nepokoje; 1727 osada celá až na Neustift vyhořela; 7. dubna 1827 vyhořela radnice a usedlosti č. 1, 2, 51—63, 87—97, 100 a 107. R. 1831-32 zemřelo 100 lidí cholerou. Při cestě do Vistonic nalezeny byly 1887 stříbrné mince z 1. pol. 14. stol. Nad vesnicí na kopci jest předhistorické hradisko.

Mezi Strachotínem a Šakvicemi při břehu Dyje bývala ves **Sturnice**, na něž upomínají trati: Sturnitz wiese a Sturnitzwald. Ves jmenuje se jen 1334 (v. děj. Strachotína); zanikla buď povodněmi aneb za válek husitských, neboť šakvičtí novokřtění za pronásledování r. 1535 musili několik neděl přebývat na březích Dyje pod „Lozlinkami“ na gruntech pusté dědiny Sturnic.¹⁾ Po novokřtěncích nacházely se tu dříve četné památky.

Šakvice²⁾

(pův. Cziczowicze, něm. Schakwitz, lidově Schakowitz i Tschakowitz), stará farní, katastrálně (12·15 km²) a politicky samostatná obec na levém břehu Dyje naproti Dívčím Hradům, na jv. svahu Novosad, 5 km j. okr. města Hustopeč a 2 km od stanice stejného jména sev. dráhy, obklopená až na krátké hranice k Starovičkám kolem německými osadami: Hustopečemi, Popovicemi, Pavlovem či Palavou, Novými Mlýny a Zaječím.

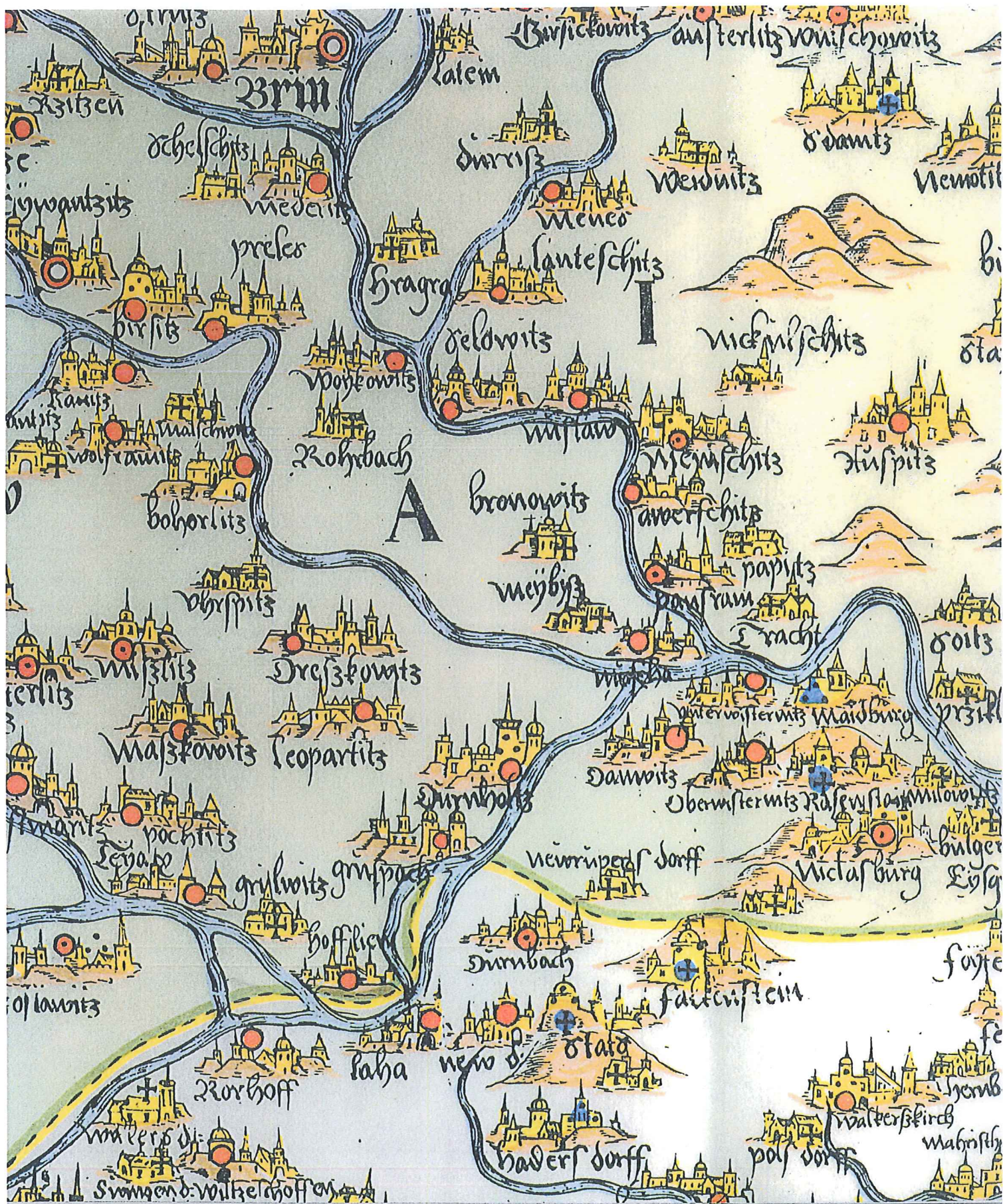
Širokou, rovnou náves „Dědinu“ tvoří 2 řady úhledných domů, býv. selských gruntů; na „horním“ a „dolním kopečku“ stojí staré i nové chalupy. Vrchní příční ulička, psaná již roku 1600: „Zwergzeilen gen Auspitz“, druhá ulička příční kostela nazývá se „kostelní a farní“, třetí u dvora „pustý“ a čtvrtá „dolní kopeček“ a „u cihelny“ (nověji „Malé Šakvice“).

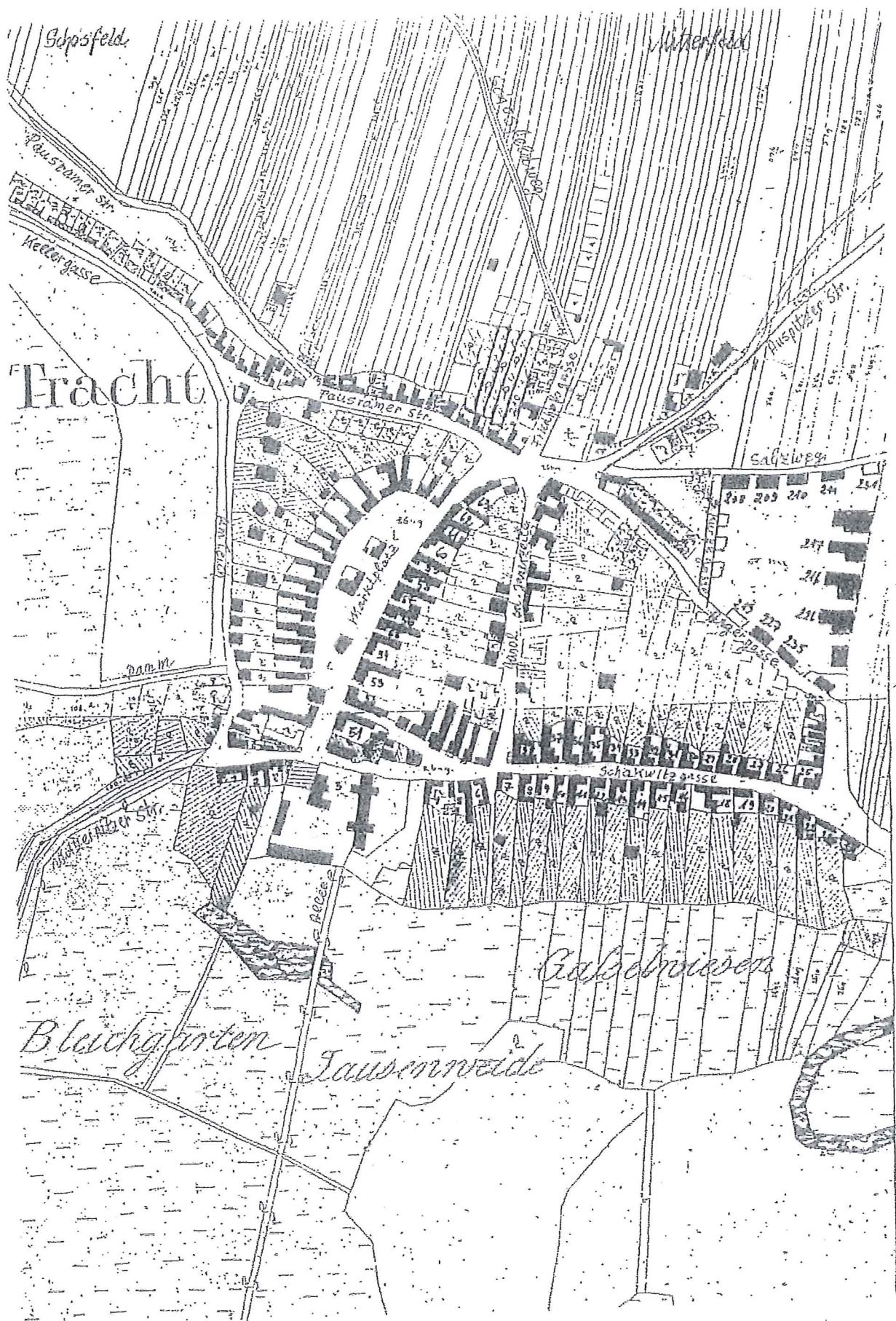
Stavení jsou přízemní průčelím na náves hrušňovým stromořadím zdobenou, zřídka již odkapovou uličkou oddělené a jsou čistě bílené i obarvené s tmavší podrovnávkou aneb bez ní. Žuďry snad ani nebyly, jen výstupky. Zahrádky až na jednu zašly. Kroj dávno není; býval podobný horáckému.

Obyvatelstvo živí se polařením a dobytkářstvím; pracuje při dvoře, na dráze a v zimě v lesích pavlovských a strachotínských.

¹⁾ Beck. Nosek v Sel. archivu.

²⁾ Napsal Fr. Nosek.

Rešerše ze spisu Písemnosti farnosti Strachotín z let 1802-1972

Kostel svatého Oldřicha Strachotín

Fond: Biskupská konzistoř Brno

inv. č. 2280, sg. T 95, k. 754 Strachotín – beneficalia 1785-1786

1785 založení lokálního kaplanství

1785 vydání na nutné opravy a potřeby pro kostel

10. listopadu 1785 Jan Homo, lokální kaplan ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o svolení k vydání 199 zl. z kostelního jmění na nutné opravy a potřeby kostela ve Strachotíně. (křtitelnice, oprava varhan, paramenta)

Biskupská konzistoř v Brně dává souhlas s vydáním peněz na nutné opravy a potřeby kostela ve Strachotíně.

Fond: Biskupská konzistoř Brno

inv. č. 2285, sg. T 102, k. 754 Strachotín, stavba oltáře 1788

1788 hlavní oltář

21. února 1788 Jan Homo, lokální kaplan ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o souhlas s vydáním 498 zl. na stavbu nového hlavního oltáře.

Biskupská konzistoř v Brně dává souhlas s vydáním peněz na stavbu nového hlavního oltáře.

Fond: Biskupská konzistoř Brno

inv. č. 10590, sg. T 53, k. 2415 Strachotín 1802-1949

1828 žádost o podporu z náboženského fondu

8. ledna 1828 Štěpán Bayer, lokální kaplan ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o podporu z náboženského fondu, kterou chce využít na pokrytí nákladů na opravu střechy a věže kostela, která byla poškozena požárem v roce 1827.

27. března 1828 Biskupská konzistoř v Brně podpořila výše uvedenou žádost.

1842 křížová cesta

14. února 1842 František Zrubek, lokální kaplan ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o svolení k posvěcení nové křížové cesty, kterou darovala zbožná vdova Gotthardová.

28. června 1842 Biskupská konzistoř v Brně uděluje povolení k posvěcení křížové cesty.

1861 lokální kaplanství ve Strachotíně povýšeno na farnost

1862 renovace obrazu na hlavním oltáři a oprava kazatelny

24. února 1862 Jan Benedikt, farář ve Strachotíně, posílá Biskupské konzistoři žádost o svolení k restaurování obrazu na hlavním oltáři a k opravě kazatelny. Obnos potřebný k těmto opravám bude se souhlasem Moravského místodržitelství v Brně a Biskupské konzistoře v Brně hrazen z náboženského fondu.

1871 - 1872 přestavba kostela

4. června 1871 Okresní hejtmánství v Hustopečích schválilo plány stavebního inženýra Jirusche na přestavbu kostela ve Strachotíně.

15. června 1871 Jan Benedikt, farář ve Strachotíně, zasílá na Biskupskou konzistoř v Brně ke schválení stavební plány, rozpočet na přístavbu kostela a opis smlouvy o provedení přístavby kostela. Stavba bude provedena mikulovským stavitelem Josefem Heinzem.

27. června 1871 Biskupská konzistoř v Brně zasílá se souhlasem výše uvedené dokumenty zpět na Farní úřad ve Strachotíně.

17. června 1872 Jan Benedikt, farář ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o svolení ke svěcení nové přístavby kostela ve Strachotíně. Světitelem má být arcikněz a děkan Antonín Suchánek. Slavnost se má konat v neděli 7. července 1872 - neděli po svátku sv. Oldřicha, patrona kostela, který připadá na 4. července.

27. června 1872 Biskupská konzistoř v Brně uděluje povolení ke svěcení přístavby kostela ve Strachotíně arciknězi a děkanovi Antonínu Suchánkovi.

1881 svěcení sochy Matky Bolestné (Mater Dolorosa)

30. prosince 1881 Christian Sohn, farář ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o svolení ke svěcení sochy Matky Bolestné pro kostel ve Strachotíně. Socha pochází z uměleckého ateliéru Josefa Delago ve městě St. Ulrich v Tyrolsku.

7. ledna 1882 Biskupská konzistoř v Brně uděluje povolení ke svěcení sochy.

1889 nový hlavní oltář

21. září 1889 František Klíma, farář ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o zaslání nového portatilu (malý přenosný oltář) a o svolení ke svěcení nového hlavního oltáře pro děkana z Velkých Němčic Františka Tesaříka.

V kostele ve Strachotíně byl upraven presbytář – nový hlavní oltář, barevná okna, dlažba a obrazy. Náklady na tyto opravy (1800 zl.) darovali manželé Matěj a Marie Baudischovi. Obec Strachotín přispěla 600 zl. na vymalování kostelní lodi.

26. září 1889 Biskupská konzistoř v Brně uděluje povolení ke svěcení hlavního oltáře.

1892 nové boční oltáře

březen 1892 Kostelní konkurenční výbor ve Strachotíně zamýšlí zřídit místo zchátralých bočních oltářů v kostele ve Strachotíně dva nové boční oltáře podle návrhu zlatiče Jana Valentina ze Židlochovic za cenu 1192 zlatých. Plány zasílá ke schválení Moravskému místodržitelství v Brně a Biskupské konzistoři v Brně.

1912 svěcení sochy Srdce Ježíšova

20. listopadu 1912 Robert Veselý, farář ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o svolení ke svěcení sochy Srdce Ježíšova. Antonín Reiss, farář v Hadersdorfu, rodák ze Strachotína, daroval 150 rakousko-uherských korun na pořízení sochy Srdce Ježíšova pro zdejší kostel. Sochu zhotovil zlatič a malíř Jan Valentin ze Židlochovic. Surová dřevěná socha byla objednána v Gröden (Val Gardena) v Tyrolsku.

28. listopadu 1912 Biskupská konzistoř v Brně uděluje svolení ke svěcení sochy Srdce Ježíšova.

1916 zvony

26. července 1916 Ondřej Habán, farář ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně, aby byl pro bohoslužebné účely ponechán ve farnosti větší zvon z roku 1728. Zároveň žádá, aby druhý zvon z roku 1727, byl určen k rekvizici pro válečné účely. Tento zvon je puklý a musel by být znovu odlit.

1916 28. července Biskupská konzistoř v Brně oznamuje Farnímu úřadu ve Strachotíně, že k ponechání k bohoslužebným účelům je určen větší zvon z roku 1728. Ten je z povinnosti odevzdání vyjmut pro svou uměleckou a historickou hodnotu. Výše uvedené bylo potvrzeno odborným posouzením Státního památkového úřadu ve Vídni z 28. 7. 1917.

1920 staré sochy

7. 9. 1920 Ondřej Habán, farář ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o vyjádření, jak má naložit se starými dřevěnými sochami svatých Oldřicha, Petra a Pavla, které byly odstraněny z hlavního oltáře v roce 1889, když byl pořízen nový oltář. V roce 1914 se vyjádřil ředitel Uměleckoprůmyslového muzea J. Leisching, že sochy mají velkou uměleckou hodnotu, a chtěl je získat do sbírek muzea. Kvůli válečným událostem z toho sešlo. Nyní by chtěl sochy odkoupit Ing. Max Matzenauer z Brna a nabízí za ně 300 K.

23. 9. 1920 Biskupská konzistoř v Brně žádá ředitele Uměleckoprůmyslového muzea v Brně J. Leischinga o posudek na sochy. Sochy jsou podle něj velmi hodnotné a nabízená cena 300 K neodpovídá jejich hodnotě.

2. 10. 1920 Juilius Leisching, ředitel Uměleckoprůmyslového muzea v Brně, doporučil, aby byly sochy převezeny do Brna, kde je prohlédne a posoudí.

1933 nové okno v kostele + fotografie a plán

22. června 1933 Leonard Schaden, farář ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o povolení vybourat v presbytáři na epištolní (pravé) straně nové okno, aby byl hlavní oltář i presbytář lépe osvětlen. Doposud byly v presbytáři 3 okna, které prostor presbytáře dostatečně neosvětlovaly. Proto navrhl architekt prof. Ferdinand Hickel z Brna, aby místo obrazu „Sbírání many na poušti“ na epištolní straně bylo vybouráno nové okno, a okno za hlavním oltářem, aby bylo zazděno.

30. června 1933 Biskupská konzistoř v Brně udělila povolení Farnímu úřadu ve Strachotíně k vybourání nového okna v presbytáři a zazdění okna za hlavním oltářem.

1935 prodej starých soch + fotografie

10. října 1935 Správa kostelního jmění ve Strachotíně žádá Biskupskou konzistoř v Brně o souhlas s prodejem 3 starých soch sv. Oldřicha a apoštolů Petra a Pavla Farnímu úřadu v Novém Městě na Moravě. Sochy pocházejí z roku 1788 od brněnského sochaře Ondřeje Schweigla a jsou bez podstavce 1, 45m vysoké. V roce 1889 byly na místo starých soch ve farním kostele ve Strachotíně umístěny sochy nové těch též světců (sv. Oldřicha a apoštolů Petra a Pavla).

4. prosince 1935 Farní úřad v Novém Městě na Moravě žádá Biskupskou konzistoř v Brně o svolení, aby mohl farní úřad ve Strachotíně prodat sochy.

12. prosince 1935 Biskupská konzistoř v Brně povoluje prodej soch.

Fond: Biskupská konzistoř Brno

inv. č. 17294, sg. T 53, k. 5398 Písemnosti farnosti Strachotín 1950-1990

1972 žádost o přidělení finanční podpory na opravu kostela

29. března 1972 Josef Dvořáček, administrátor v Horních Věstonicích a excurrento administrátor ve Strachotíně, žádá Biskupskou konzistoř v Brně o přidělení finanční podpory na opravu kostela ve Strachotíně. Žádost odůvodňuje tím, že kostel ve Strachotíně nebyl dlouhá léta opravován, je ve velmi špatném stavu a padající zbytky omítky i zdiva ohrožují kolemjdoucí. Prosí o finanční výpomoc ve výši 50 000 Kčs na opravu fasády a omítky.

6. dubna 1972 Biskupská konzistoř v Brně poskytla Farnímu úřadu ve Strachotíně bezúročnou půjčku na opravu venkovní fasády kostela.

Prameny:

Fond: Biskupská konzistoř Brno

inv. č. 2280, sg. T 95, k. 754 Strachotín – beneficalia 1785-1786

inv. č. 2285, sg. T 102, k. 754 Strachotín, stavba oltáře 1788

inv. č. 10590, sg. T 53, k. 2415 Strachotín 1802-1949

inv. č. 10763, sg. T 262, k. 2429 Strachotín – povýšení lokálie na faru 1859-1861

inv. č. 17294, sg. T 53, k. 5398 Písemnosti farnosti Strachotín 1950-1990

Literatura:

Hosák, L.: Vlastivěda moravská, Hustopecký okres, Brno 1924, s. 167-172 obec Strachotín, s. 169-170 - kostel sv. Oldřicha.

Hrudička, A: Topografie diecéze brněnské, Brno 1908, s. 477 farnost Trachtín (Strachotín) – kostel sv. Oldřicha.

Volný, Ř.: Církevní topografie Moravy, sv. II., Brno 1858, s. 132-134 farnost Strachotín, s. 132-133 kostel sv. Oldřicha.

Sv.Petr a Pavel

Foto původních soch z hlavního oltáře pořízené při jejich prodeji v roce 1935

Socha sv. Oldřicha

Prodej roku 1935

STANDBILD DES HEIL. JOHANNES VON NEP. IN TRACHT.
FOTO SCHATEK, AUSPITZ.

Socha sv. Jana Nepomuckého

ROZPADLA SE

1. Obec Strachotín	2. Okres Břeclav	Hodnota 	Zachování	Využití
EVIDENČNÍ LIST NEMOVITÉ KULTURNÍ PAMÁTKY		3. Kraj: Jihomoravský	4. Poř. číslo: 1732	
		5. Název (označení) památky: socha sv. Jana Nepomuckého		7. Ochranné pásmo:
		6. Blíže označení umístění památky: osada (čtvrť): ulice (náměstí), popř. místní trať, č. parcely aj.: 849 ve školní zahradě		8. Vlastník (správce, trvalý uživatel): místní národní výbor
9. Popis památky (včetně sochatské, malířské, popř. i jiné výzdoby): Na čtvercové základně čtyřboký sokl s rytými rámy s ujmými rohy. Sokl ukončen vyloženou profilovanou římsou, na ní na tvarované podnoži oblačná základna s okřídlenými andělskými hlavičkami. Na podnoži socha světce v životní velikosti v kontrapostu s vytlačeným levým kolenem. Světec oděn v kanovnické roucho s biretem na hlavě. Tělem probíhá esovitý pohyb. Pravá ruka pokrčená spočívá na hrudi. Levice pokrčená před tělem. Hlava skloněna k pravému rameni. <u>Material</u> : kámen, pískovec.				
10. Časové, slohové a autorské určení: polovina 18. století		11. Památkové movité zařízení: --		

KT 41, 4916-63

Textace:

„Na čtvercové základně čtyřboký sokl s rytými rámy s ujmými rohy. Sokl ukončen vyloženou profilovanou římsou, na ní na tvarované podnoži oblačná základna s okřídlenými andělskými hlavičkami. Na podnoži socha světce v životní velikosti. V kontrapostu s vytlačeným levým kolenem. Světec oděn v kanovnické roucho s biretem na hlavě. Tělem probíhá esovitý pohyb. Pravá ruka pokrčená spočívá na hrudi. Levice pokrčená před tělem. Hlava ukloněna k pravému rameni.“

Materiál: kámen, pískovec

Datové určení: polovina 18. století

Označení umístění : ve školní zahradě

Vlastník: místní národní výbor

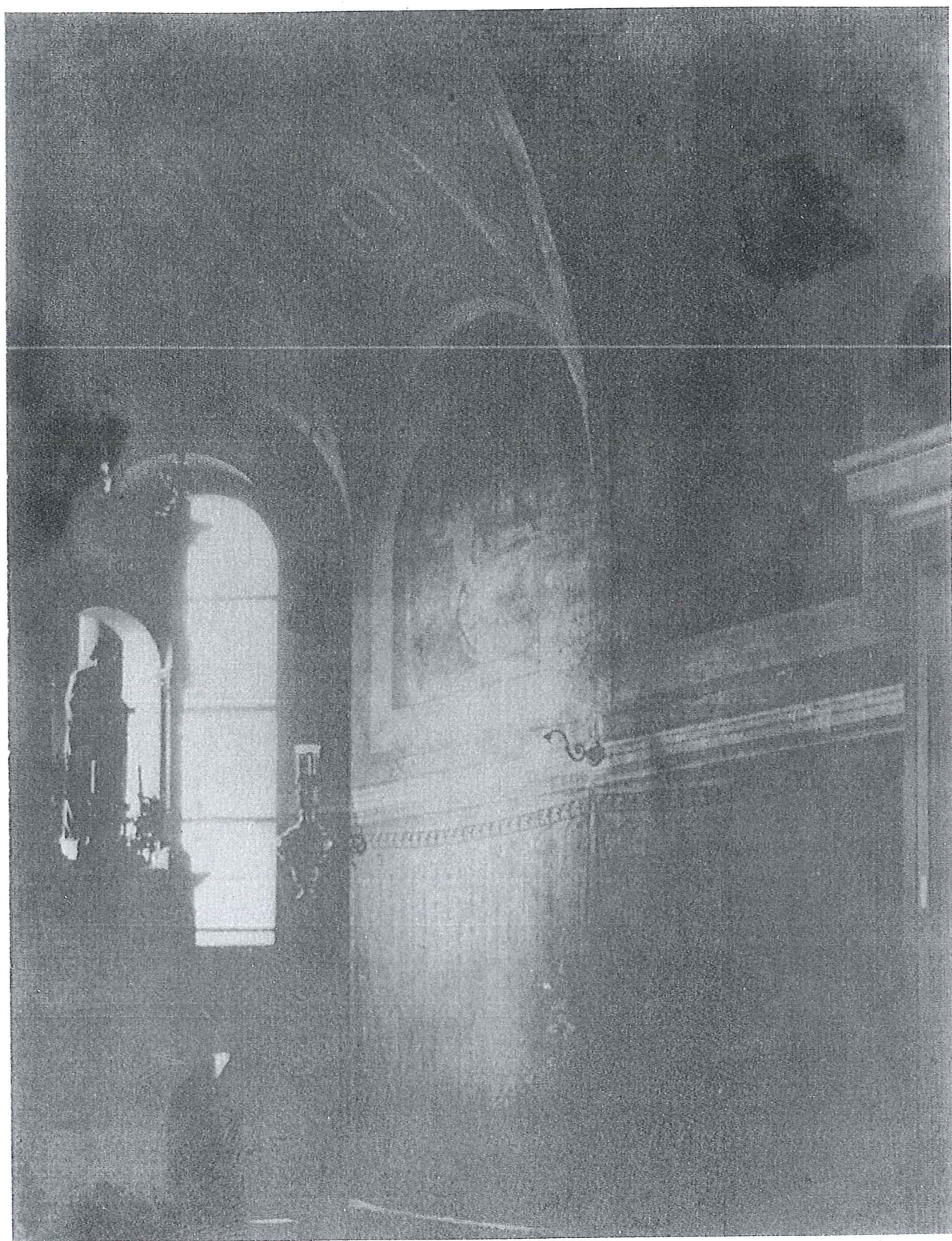
Poznámka tužkou v horním pravém rohu : rozpadla se

12. Zhodnocení a kulturně politický význam památky, zdůvodnění ochrany: pozdně barokní socha z druhé třetiny 18.století, snad dílo sochaře I.Langelachra	15. Odkaz na literaturu: viz sbírka příloh
13. Stav zachování památky a příp. návrhy opatření: hlava uražena, chybí obě ruce, drobné poškození, oblačná základna rovněž poškozena, andělčí hlavička špatně znatelná, n u t n á o p r a v a, hlava i ostatní uražené části sochy uloženy ve škole	16. Odkaz na fotografickou dokumentaci: ident.snímek - neg.čís. : 14787, 16680, 26637, 26638, 16681, 16682, viz sbírka příloh
14. Dřívější i současný způsob využití a příp. návrhy opatření:	17. Odkaz na měřickou a jinou dokumentaci: C'2 1732 viz sbírka příloh
20. Poznámky, záznamy změn a doplňků: R o z p a d l a s e - podle sdělení OK DM KNV a kult/587/83 z 8.7.1983, MK ČR a 12.093/83 - VV ze 14.7.1983. Do SUPPOP došlo pod č. 3658/83 se žádostí o stanovisko. <i>Jiřina Vláková, 28.7.1983</i>	18. Evidenční list zpracoval (jméno, datum, podpis): L.Lefnerová - 1.4.1966 za správnost opisu: <i>Ratovon</i> 19. Záznam doplňkových listů:

Válečný památník – na návsi stál válečný památník postavený v roce 1925, který uctíval padlé hrdiny v 1.světové válce. Představoval železného vojáka a byla na něm uvedena jména 45 obětí. Byl zhotoven firmou Dvořák z Břeclavi za 16.000 korun.

Po vyhnání a vysídlení v roce 1945 byl odstraněn. Na stejném místě obyvatelé - nově příchozí, nechali postavit památník Rusům za osvobození. I ten se do dnešní doby nezachoval, je nahrazen jednoduchým pomníkem umístěným v cípu parku , jako památka všem obětem válek.

Fotografie interiér kostela z roku 1933

Fotografie interiér kostela z roku 1933

Obec jako taková byla velmi majetná. Měla cca. 80 ha polí, která byla pronajímána vždy na 6 let a velkou rozlohu luk, cca. 30 ha, z níž byla tráva krátce před kosením prodána. Obci patřila radnice a koncese na výčepní živnost, chlív s obecními býky, obecní kovárna dům č. 122 a dům pastýře č. 25, v němž bydlel obecní pastýř. Část tohoto domu sloužila jako obecní špitál. V této části byla v letech 1922 až 1938 česká menšinová škola. Dále vlastnila obec zlatou a stříbrnou rentu. Obec byla v tak dobré materiální situaci, že byla schopná po léta hospodařit bez obecních poplatků. Když v poměrně stísněné době (1927) stavěla radnici, ve stejném roce renovovala školu, zavedla elektrické světlo (1929) a zřídila válečný památník, byly obecní dávky zvýšeny o 150 %.

18. Církevní zařízení (Fara):

Už v roce 1301 je zmínka, že ve Strachotíně byla fara a že kaplan se jmenoval Jindřich (Heinrich). V době husitských válek musel Strachotín jako všechny německé obce těžce trpět a fara zanikla. Od roku 1536 byl Strachotín po dvě sta let přiřazen pod faru Dolní Věstonice.

Tehdejšímu starostovi a předsedovi rady školy Johannovi Hanreichovi vděčíme za to, že vlastní knihy matriky byly při založení kaplanské lokálie předány z Dolních Věstonic do Strachotína. Nejstarší sahají až do roku 1657 a jsou psány německy. Od roku 1730 do roku 1784 jsou psány latinsky: Když jsme patřili k farnímu úřadu Dolních Věstonic, slavily se odjakživa určité svátky u nás ve filiálním kostele. Kostel ve Strachotíně je zasvěcen sv. Oldřichovi (Udalrikus). Pravděpodobně stál už starý farní kostel z roku 1300 na stejném místě, neboť 1536 zanikla jen fara, ale kostel zůstal zachován a sloužil jako modlitebna evangelíkům i katolíkům. Z původní gotické stavby zůstala jen hlavní část po délce kostela. Z rozšiřování kostela roku 1582 pochází valená klenba s lunetami.

Dne 5. května 1727 (svátek Nanebevstoupení Páně) byl Strachotín postižen velkým požárem, kterému padla za oběť celá náves kromě nového dobročinného ústavu (ulička mezi Hustopečskou ulicí a paloukem). Také kostel a kostelní věž se staly kořistí plamenů. Kostel a věž byly obnoveny jen provizorně, protože obec byla tehdy v peněžní tísní a teprve v roce 1791 dostala věž podobu a výšku, jakou měla až do roku 1944. V roce 1785 se Strachotín stal opět samostatným farním úřadem. V roce 1789 byl kostel znovu zvětšen. Prvním farářem byl Josef Homo, narozený roku 1740 ve Starém Městě na Moravě a zemřel roku 1814 v Hustopečích.

PFARRKIRCHE ZUM HEIL. UDALRIKUS IN TRACHT.
FOTO SCHATEK, AUSPITZ.

Následující faráři byli ve Strachotíně:

1301	Heinrich	1838	Zrubek Franz
1582	Weyer Paul	1849	Koci Josef
1785	Homo Johann	1857	Benedikt Johann

1808	Hofstätter	1884	Voytech Karl
1825	Bayer Stefan	1887	Klima Franz
1836	Gründler Menzel	1890	Auer Johann
		1907	Vesely Robert

V době svého působení přinesl Vesely Robert dne 29.7.1906, autor strachotínské kroniky, jako nově vysvěcený kněz Pánu Bohu své první sv. obětování při mši (Primici). Farář Anton Rieß se narodil dne 9.8.1883 jako syn manželů Andreas Rieß a Marie Rieß ve Strachotíně č.47 (zemřel dne 10.5.1944 v Altlichtenwarth Dolní Rakousko).

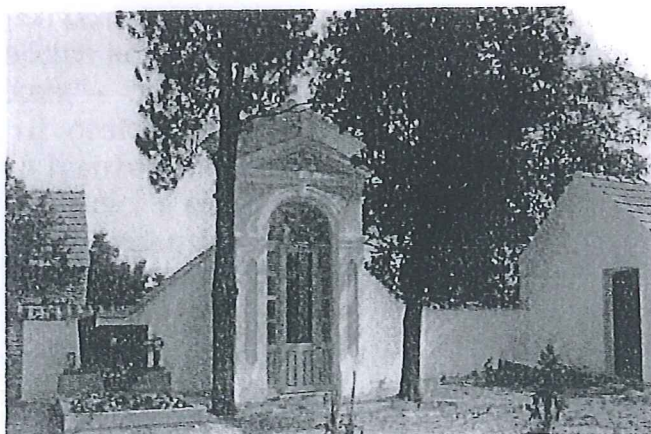
1914 Andreas Haban,
 1921 Josef Mazurek, pocházející z Perné,
 1932 – 1946 Děkan, Leonhard Schaden, poslední duchovní ve Strachotíně, německý Jihomoravan, narozený v Höflein a. d. Thaya dne 5.11.1892, vysvěcen za kněze v Brně dne 5.7.1916. Byl farářem ve Strachotíně od 1.4.1932 do roku 1945. Díky svému tichému skutečně kněžskému působení si získal velkou úctu a vážnost své obce. Zůstal na svém místě tak dlouho, doku nebyl ze Strachotína vyhnán poslední Němec. (+ 1.12.1976 in Laa a. d. Thaya).

Církevní povolání:

Jako varhaník, sbormistr a hudebník působil od roku 1932 Josef Greger, nar. 4.1.1915 ve Strachotíně č.53, byl prvním obecním důvěrníkem Strachotína.

19. Hřbitov:

Při vykopávání kostelního hřbitova se odvezly 2 vozy plné ostatků mrtvých na současný hřbitov a byly důstojně pohřbeny. Hrob ostatků se nachází u hřbitovní brány vpravo v rohu. Z pozůstalosti manželů Matthias a Theresia Rieß byl pořízen hřbitovní kříž. Kříž byl postaven ze slezského mramoru. Posvěcen byl tento kříž až v roce 1886. V roce 1888 byl hřbitov rozšířen. Ve svátek Zvěstování panny Marie 1889 byla na náklady manželů Andres a Rieß č.47 v kostele posvěcena nádherná socha Matky Boží a byla ve slavnostním procesí postavena na hřbitově. Socha pochází z uměleckého ateliéru KRAFT ve Freising – Bavorsko. Stavba s výklenkem byla postavena až o 25 let později.

Martinovi seli a přelo skoro celou dobu každý den nebo každý druhý a třetí den. Všechny plody dozrály.“

Velké požáry ve Strachotíně:

- 1619 Strachotín byl vypleněn před bitvou na Petrově louce a pak vypálen.
1689 20 domů,
1727 Velký požár, kterému padl za oběť téměř celý Strachotín s kostelem a věží
1783 5 domů,
1818 105 domů včetně školy. Škoda činila 129.788 zlatých,
1827 40 domů,
1853 21 domů,
1898 40 domů. Při tomto požáru zasahovali dokonce hasiči z Brna s parní stříkačkou

13. Stavební a umělecké památky, krátký popis:

- a.) **Socha sv. Jana z Nepomuku** byla zřejmě postavena v roce 1735. Tato socha stojí v bezprostřední blízkosti školy a je nápadná tvary a hezky tvarovanou hlavou. Odlišuje se příjemně od mnoha jiných soch Jana Nepomuckého na jižní Moravě. Bohužel chybí záznamy, kým byla tato umělecká socha vytvořena.

- b.) **Socha Floriána:** Tato socha byla postavena 2. listopadu 1833 kamenickým mistrem Franz Haselstein z Kroměříže za částku 175 zlatých a sice „v místě, kde předtím stál pranýř, kteréžto místo bude nejlepší.“ Okolo roku 1929, když byla postavena nová radnice, dostal Florian své současné stanoviště v „trojzahrádce“. Florian stál tehdy tam, kde nyní stojí radnice. O přestěhování sochy a zřízení hezkého místa se velmi zasloužil tehdejší velitel dobrovolných hasičů, bývalý starosta Matthias Stanzl, známý nimrod.

STANDBILD DES HEIL. JOHANNES VON NEP. IN TRACHT.

- c.) **Socha Matky Boží:** Tato hezká socha byla věnována manželé Andreas a Marie Rieß, Strachotín č.47 a byla postavena v prostorném vyzděném výklenku u zadní hřbitovní zdi v, který byl uzavřen dvojími prosklenými dveřmi. Věnována a postavena v roce 1889.
- d.) **Válečný památník:** Na návsi stál válečný památník postavený v roce 1925, který svědčí o hrdinech padlých v první světové válce. (za císaře a vlast). Po vyhnání a vysídlení v roce 1945 byl Čechy odstraněn. Na tomto

Ve farním sklepě sedí farář Robert Veselý se svým otcem a Leopoldine Blachovou. Farář Veselý působil ve Strachotíně v letech 1906–1913. Fotografie je z roku 1911.

Peter Frank

Pohled na kostel z obecního „plácku“, v pozadí socha původního válečného památníku

Socha Matky Boží – tato hezká socha byla věnována manželé Andreas a Marie Riess, Strachotín č.47 a byla postavena v prostorném vyzdřeném výklenku u zadní hřbitovní zdi. Věnována a postavena v roce 1889.

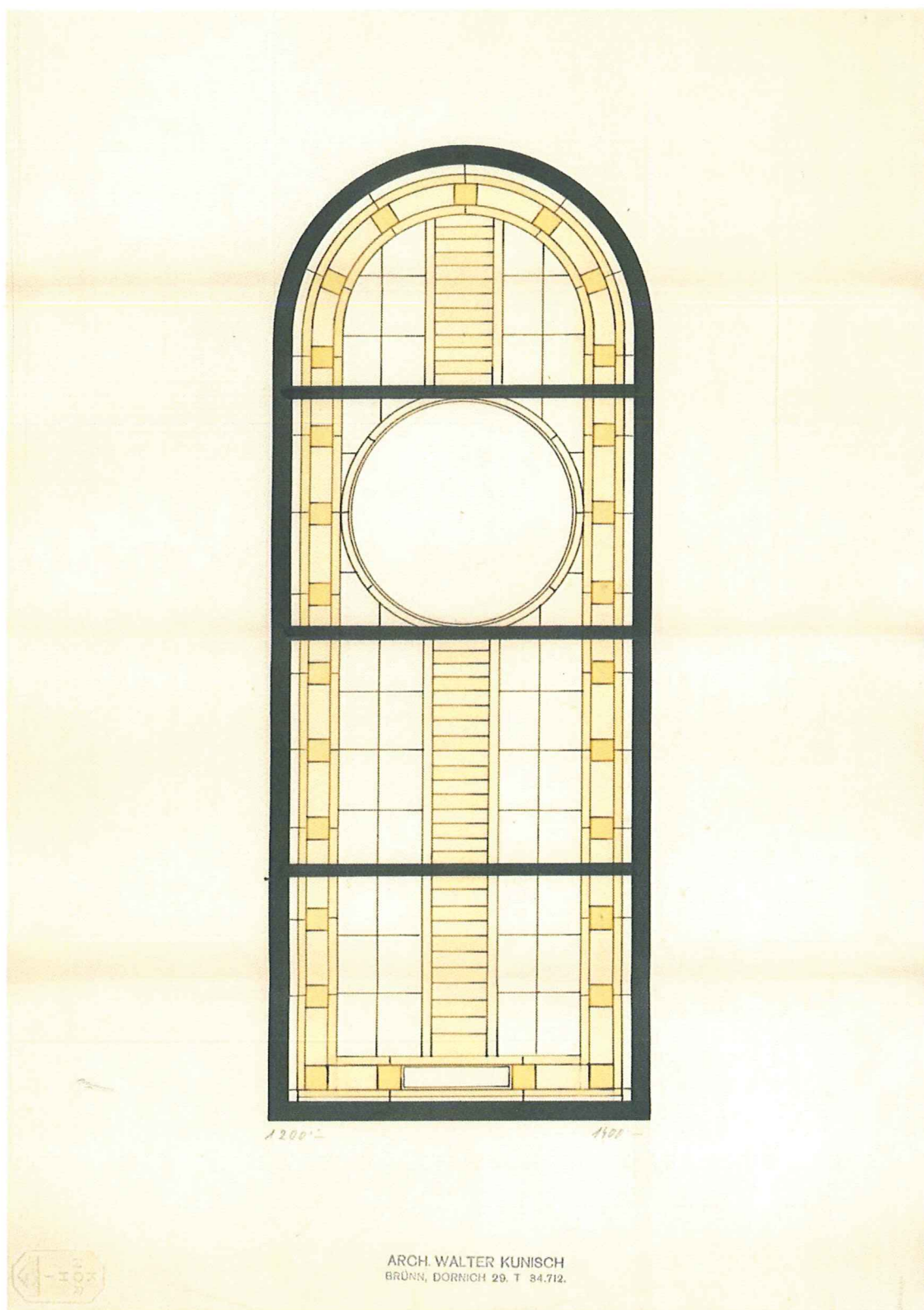
Muttergottes-
Statue 1889
in der Fried-
hofskapelle
in Tracht

1987 wurde
dieses Bild
von mir aufge-
nommen.
Alois K o l p

Socha sv. Floriána - tato socha byla postavena 2.listopadu 1833 kamenickým mistrem Franz Haselstein z Kroměříže za částku 175 zlatých a sice v místě, kde dříve stál pranýř. (nyní budova obecního úřadu) .Okolo roku 1929, když byla postavena nová radnice, dostal Florián své současné stanoviště v „trojzahrádce“ . O přestěhování sochy a zřízení hezkého místa se velmi zasloužil tehdejší velitel dobrovolných hasičů, bývalý starosta Matthias Stanzl, známý nimrod.

Návrh nového okna z roku 1933

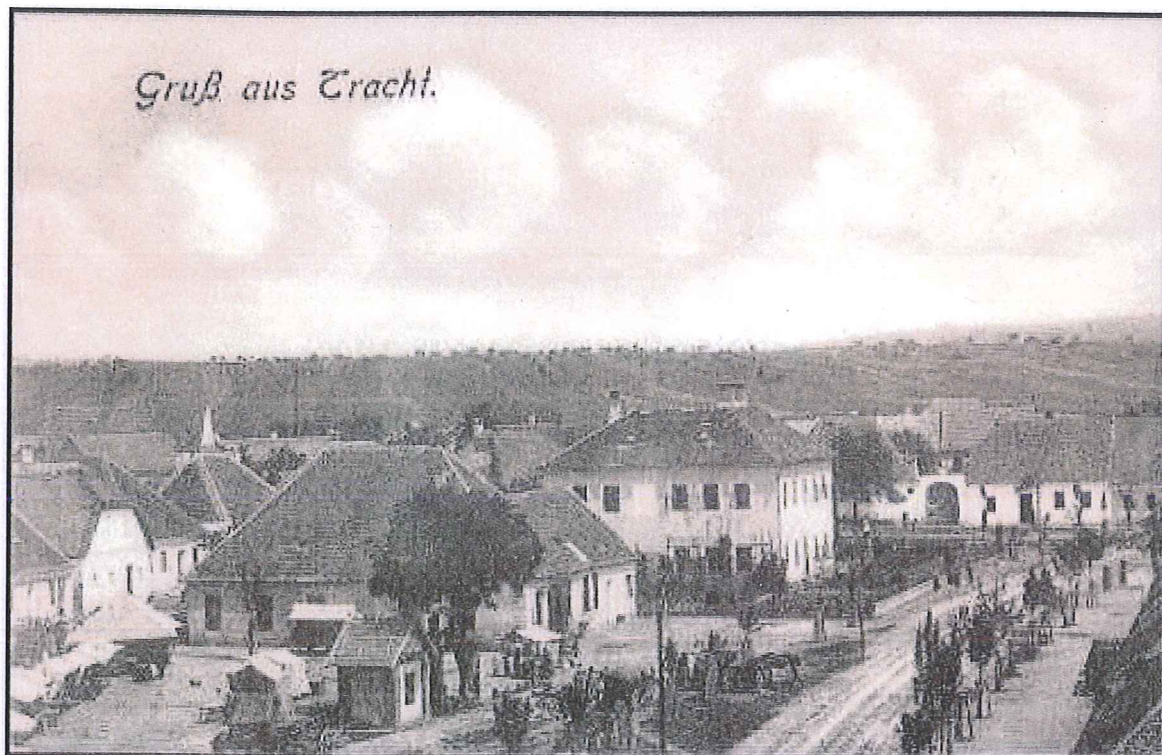

(200)

Tracht, Niederdonau

Gruß aus Tracht

Verlag von Alois Wittinger, Aussitz

STRACHOTÍN - Fara a kostel sv. Oldřicha

[Gregor Wolny, *Kirchliche Topografie sv. II. s. 132 n. ; ed. r. 1858, stav k r. ~1857.] s. 1.*

Tržní městečko *Strachotín* (něm. *Tracht*) leží asi ½ míle na jih od Hustopečí na mírném svahu a tvoří samo celou farnost. Přináležel k panství mikulovskému, okresní úřad, soud a pošta v Hustopečích.

Počet duší : 915 katolíků německých a 2 Židé, z toho asi 130 školáků. Nová škola byla, s povinným příspěvkem obce, postavena roku 1804.

Patron : Náboženský fond.

Farář (=lokál. kaplan) : Od září 1857 dp. *Jan Benedikt*, *1812 v Brně, dosavadní duchovní správce farnosti v Křoví.

Farní kostel sv. Oldřicha (něm. *Udalrik*) byl pravděpodobně nově postaven roku 1585, na místě prastarého kostela předchozího a konsekrován o 3. neděli po Velikonocích r. 1585 od olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského. Stojí na mírné vyvýšenině na starém, zdí ohrazeném, hřbitově a kromě dochovaných vnějších opěrných pilířů je zcela modernizovaný.

Hlavní oltář je vyzdoben sochařskou prací od Ondřeje Schweigla a oltářním obrazem od malíře Maulpertsche a byl opraven roku 1850 nákladem 200 zl. konv. měny [~220 tis. Kč], uhrazeným od zdejšího souseda Jakuba Wutky. Kromě toho jsou v kostele ještě dva boční oltáře sv. Anny a sv. Jana Nepomuckého. – Nová, prostornější, sakristie za presbytářem byla postavena r. 1837.

Na staré mohutné věži nad hl. vstupem v západním průčelí jsou 4 zvony o váze 5, 2 ½, 1 ½ a ½ centýřů [~280, 140, 85 a 28 kg], které byly ulity v letech 1727-1728 na náklad obce, a proto za vyzvánění (Umíráčkem, „Hrana“ a při pohřbu) farníci nejsou povinni platit.

Roku 1809 byl na státní účely [*válku proti Napoleonovi*] vydán jen 1 stříbrný kalich a nádobka na sv. olej pro zaopatřování; další stříbrný kalich o váze 1 libry a 15 lotů [~820 g] „vykoupil“ místní soused *Ant. Rieß* stříbrnými mincemi.

Bohoslužebná roucha by potřebovala doplnit ; od r. 1804 byl s přispěním patronátu pořízen jen 1 černý pluviál. – Na kůru jsou varhany s pedálem a několik hudebních nástrojů.

Budova fary je přízemní stavení, solidně zbudované přispěním patrona. Jsou v ní 3 světnice, světnička pro čeládku, kuchyně, spižárna a sklep i přiměřená hosp. stavení. Má i menší domáčí zahradu. – Při požáru obce 17. srpna 1818, při kterém bylo postiženo 13 domů a střecha kostelní věže, vyhořela i fara a byla záhy opět opravena.

Farní obročí : Z t. zv. „*Reichovy*“ nadace (3150 zl.), kterou obhospodařuje státní Náboženský fond, pobírá zdejší lokál. kaplan ročně 36 zl. a k tomu od Nábož. fondu 264 zl. konv. měny [celkem ~330 tis. Kč]. K tomu má jako přilepšení od obce 2 měrice polí [~0,4 ha]. Za to je povinen odsloužit každoročně 84 nadačních mší sv. [*z fundací u kostelů a klášterů, zrušených kol. r. 1785 podle josefinských patentů*] a pomodlit se 52 x litanie.

Z dějin farnosti :

Pokud je pravda, že již v dřívějších dobách zde stávalo slovanské hradiště *Strachotín*, či *Trachtín*, doložený listinně k r. 1176, pak je možno předpokládat, že v něm nebo blízko něho byla i kaple sv. Jiří, která právě zmíněného roku byla darována klášteru v Louce u Znojma, spolu s přináležejícími vesnicemi Čejkovice, Popice a Křepice. V každém případě je Strachotín velmi stará lokalita, protože již před r. 1334 byla tržním městečkem a r. 1301 zde byla fara, jejímž držitelem byl biskupský kaplan *Jindřich*. – Roku 1355 uzavřel strachotínský farář *Petr Rauser* z Rampersdorfu (=Ladné) se svým bratrem Jindřichem Galačem smírnou dohodu ve věci tvrze a 16 lánů ve vsi Ladná (Rampersdorf).

[Pokrač. na s.2.]

Roku 1373 zdejší farář R u d o l f K o l b přijal jako spoluvlastníka svých tří lánů [~60ha] polností v Lednici, které zdědil po svém otci, syna jakéhosi Burkarta. – Ještě k roku 1536 je zmiňován jako bývalý farář ve Strachotíně jistý A n t o n í n. – Avšak již kol. r. 1560 tu měli svůj Společný dům Novokřtělci. I když dostali roku 1598 od držitele mikulovského panství Max. Dietrichštejna příkaz se vystěhovat, a dokonce již byli na odchodu, přece se jim podařilo knížetě nakonec přemluvit, aby tu mohli zůstat i nadále a r. 1617 dokonce kardinál Frant. Dietrichštejn několika sedlákům a Novokřtělci ze Strachotína přenechal velkou pastvinu u Šakvic pro založení vinohradu. – Když byl r. 1619 jejich Společný dům vypleněn od vojáků, postavili si do června r. 1620 dům nový, který však nakonec museli roku 1622 opustit, když byli vysídleni z celé Moravy.

Současně se ve Strachotíně rozšířilo i náboženství utrakvistické, jehož přívrženci se zmocnili i kostela, takže jej musel olom. biskup Stanislav Pavlovský, při své vizitační cestě po mikulovském panství dne 1.července 1582, i se hřbitovem, znovuposvětit a konsekrovat v něm 3 nové oltáře. Při této příležitosti přistoupilo údajně ke sv. přijímání „po katolickém způsobu“ 296 zdejších farníků, a tak byla právě ve Strachotíně završena úspěšně namáhavá práce na rekatolizaci mikulovského panství.

Někdy v tomto období však fara ve Strachotíně zanikla a obec byla pak spravována z Dol. Věstonic; jmenovitě od r. 1640 až do 25. května 1785, kdy zde byla, pod patronací státního Náboženského fondu, duchovní správa opět obnovena.

Podle vizitační zprávy hustopečského děkana z r. 1672 měl tehdy zdejší kostel 3 oltáře, 3 stříbrné zlacené kalichy, 3 zvony, hřbitov u kostela a další hřbitov za obcí. Kostelu přináležely 2 čtvrti a 1 achtl vinic [~2,6 ha] a 20 věder „kostelního“ vína [1120 lt].

Lokální kaplani:

- Od 25. května 1785 J a n H o m o, *1740 ve St. Městě; roku 1807 povýšil na faráře v Hustopečích. – Od 6. května 1808 J a n H o f s t ä d t e r, *1776 v Hnánicích; r. 1825 postoupil do Břežan. – Od 17. května 1825 Š t ě p á n B a y e r, *1786 ve Svitavách; zemřel zde 14. prosince 1837, 61-letý. – Od 30. června 1838 F r a n t i š e k Z r u b e k, dosavadní lokalista v Nikolčicích; roku 1849 byl pensionován. – Od 20. května 1849 J o s e f K o č í, * 1798 v Mor. Prusích, dosavadní lokalista v Lipníku; roku 1857 postoupil na faru v Řeznovicích. Po něm ustanoven současný dp. Jan Benedikt.

- - - - -

Z TOPOGRAFIE Aloise Hrudičky [s. 477 n. ; ed. r.1908, stav k r.~1907:

- *Strachotín, městys a farnost 4 km od Hustopečí, má 1043 katolíků německých, 5 Židů a 3-třídní školu. – Souč. farář dp. Robert V e s e l ý. – Lokálie povýšena na faru r.1861.*

- *Farní kostel sv. Oldřicha si zachoval skrovné stopy slohu gotického (vnější opěráky presbytáře); uvnitř však je zcela modernizován. Má 4 oltáře a na masivní věži 4 obecní zvony. – Poslední oprava r. 1890. – Hřbitov je mimo osadu. – Jmění kostela: 6.342 K rak. [~700 tis.Kč] + zádušní 16.377 K rak.[~1,8 mil. Kč].*

Farní budova i hospodářská stavení jsou ve stavu dobrém. Zahrádka na zeleninu skrovná. Důchody faráře: Obvyklá Kongrua z Nábož. Matice [~160 tis. Kč].

- - - - -

Překlad a výpis: J. Mareček, 12. 01. 2006.

Boží muka za vesnicí - památkově chráněna – dnešní podoba po rekonstrukci z let 2005-2008, náklady zaplatili manželé Amschlovi z Voitbergu v Rakousku, včetně výmalby světců od akademického malíře profesora Franze Weisse.

Varhany, farní kostel Strachotín, okr. Břeclav:

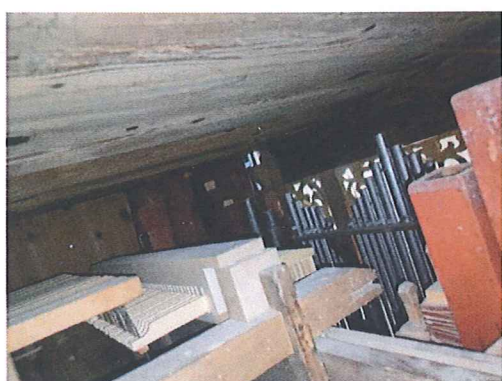
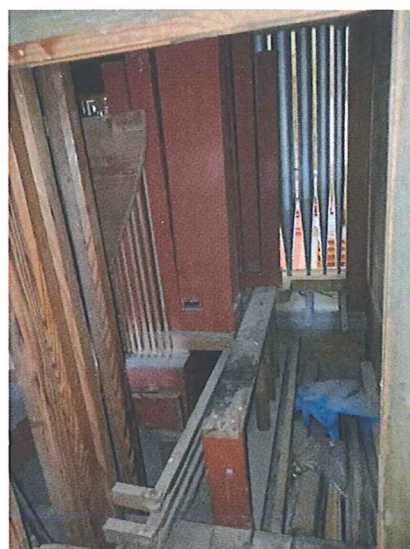
Nejstarší dochovanou zmínku o existujícím varhanním pozitivu ve zdejším farním kostele sv. Oldřicha a Metoděje máme z roku 1630, v roce 1636 finančně podpořil kostel i varhany kardinál František Dietrichstein, v roce 1786 tento varhanní pozitiv opravil za 25 zl. mikulovský varhanář Lorenc Marschall (© prof. Jiří Sehnal, 2018).

Pravděpodobně po dosloužení tohoto starého varhanního pozitivu z poloviny 17. století zde byly v roce 1858 postaveny nové varhany. Pochází od brněnského varhanáře Františka Harbicha (1780-1862), jehož autorství a rok stavby potvrzuje i dochovaný pamětní zápis z varhan. Varhany pak byly v průběhu doby několikrát opravovány – např. v polovině 20. století Josefem Hlaváčkem z Brna a dále po roce 1995 a 2001. Nástroj je pěkným dokladem Harbichovy práce, jde o jeho typicky řešené, umístěné a provedené kostelní varhany, jak je stavěl celý svůj život. Varhany mají manuál (C- c3, 45 tónů) a pedál (C - f1, 12 tónů), 8 rejstříků (6 manuál, 2 pedál), mechanickou hrací i rejstříkovou trakturu, zásuvkové vzdušnice, hrací stůl je vestavěný do zadní stěny čelem k presbytáři. V rovném pětidílném varhanním prospektu stojí 39 kovových píšťal, varhanní skříň je vyzdobena typickými vyzlacenými řezbami s rostlinnými motivy. K čerpání vzduchu je zde připojen elektroventilátor.

Dnešní stav dochovaných varhan není dobrý. Varhany si zasluhují naši péči a ochranu, bylo by potřeba provést celkovou rekonstrukci varhan (vzdušnice, píšťaly, traktura, hrací stůl, klaviatury, intonace, ladění atd.), znovu zprovoznit pedálovou část a pečlivě realizovat restaurování skříně s obnovením její původní barevnosti.

P. Jan Martin Bejček, OSB, 28. 5. 2021

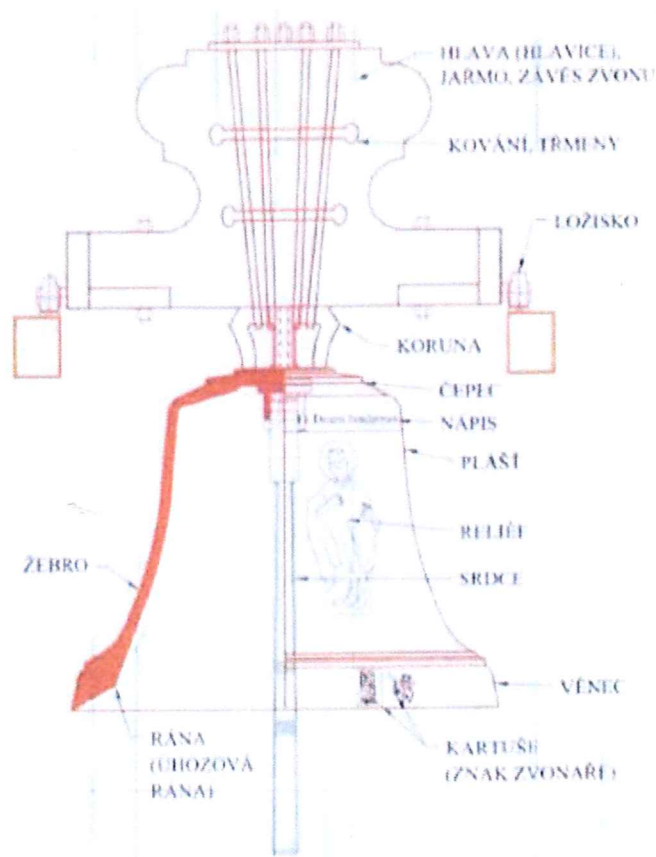

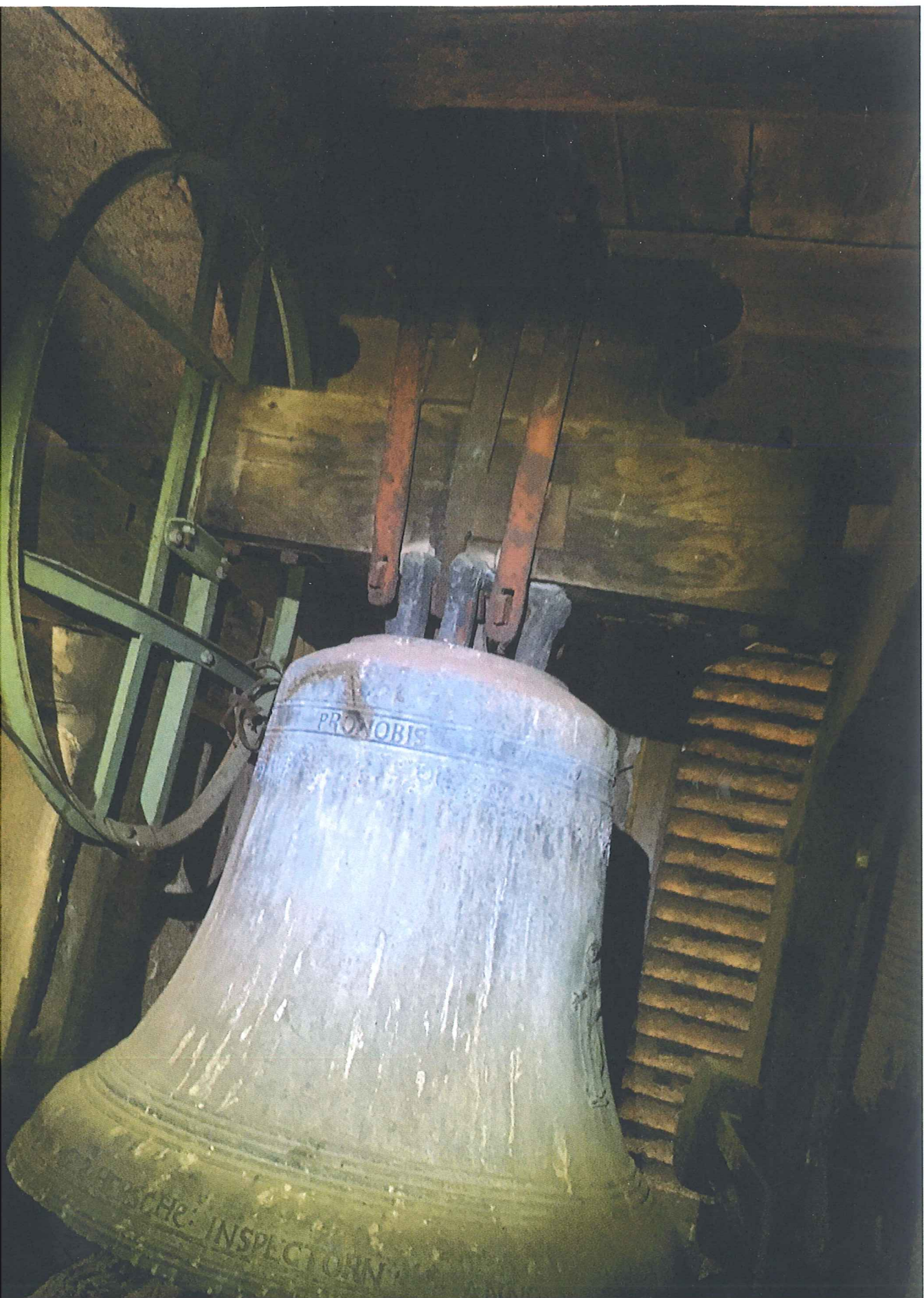

ZVONY

Ve věži kostela sv. Oldřicha a sv. Metoděje ve Strachotíně jsou zavěšeny na dubové zvonové stolici dva bronzové zvony:

- ✦ Větší zvon pochází z roku 1728 a je zasvěcen podle nápisu sv. Anně a sv. Ondřeji. Jeho rozměry jsou: spodní průměr věnce 837 mm, hloubka 650 mm, celková výška včetně koruny se šesti uchy 770 mm. Hmotnost zvonu činí asi 340 kg. Zvon je zavěšen na dubové hlavě. V minulosti byl dvakrát pootáčený (z důvodu vybití úhozové rány). Ucha koruny, na kterých je zvon zavěšen, jsou zdobena plastickými hlavičkami. Zvon dále dekoruje ornamentální pás s rostlinným motivem a plastické linky. Na plášti zvonu jsou provedeny ve střední části reliéfy zobrazující sv. Ondřeje a sv. Annu. Na zvonu najdeme dva nápisy: v horní části „S: ANNA ORA PRO NOBIS. S: ANDREAS ORA PRO NOBIS“ a na věnci „VNTER DEM /: TITL:/ DES WOHL EDL VND GESTRENGEN HERRN ANDREO FERDINA(...)SKÝ DER ZEIT HOCHGNÄDIGER HERSCHE: INSPECTORN. ANNO 1728“.
- ✦ Menší zvon je z roku 1922, ulila jej vdova Adalberta Hillera a syn v Brně. Zvon má spodní průměr 532 mm, hloubku 460 mm, celkovou výšku 530 mm a hmotnost asi 95 kg. Zvon je zavěšený na nové dubové hlavě. Zvon je zdoben ornamentálním pásem a reliéfem ukřižování ve střední části. Na zvonu jsou provedeny nápisy: v horní části „Ad. Hiller's W^{ve} & Sohn, Brünn 1922“ a ve střední části „Gewidmet von Franz und Josefa Slouk. Tracht № 132.“

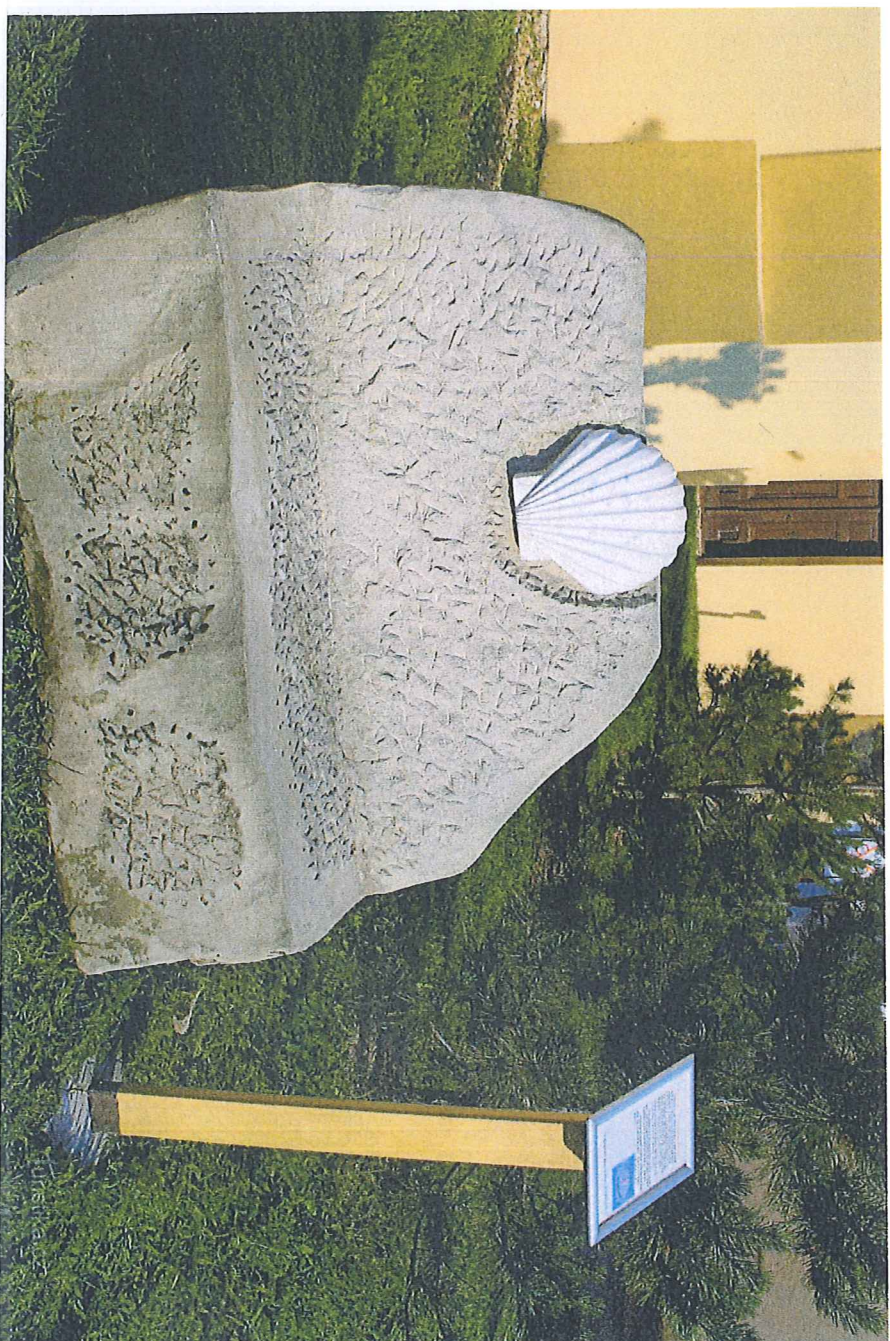

Farní tamaryšek stojí u vchodu na bývalý hřbitov, který se nacházel za kostelem sv. Oldřicha a Metoděje, v dnešní ulici Šakvické. Šlachovitý šikmo rostoucí kmen, jehož obvod činí 263 cm a dosahující po nedávném zmlazení výšky 5,5 m, vyrůstá u zídky budovy fary. Pokud by hřbitov vznikl po rozsáhlé přestavbě kostela roku 1575, a v tomto období byl vysazen i strom, pak zde stojí již téměř 450 let. Památkové ochrany se mu dostalo v roce 2014, kdy byl vyhlášen za památný strom.

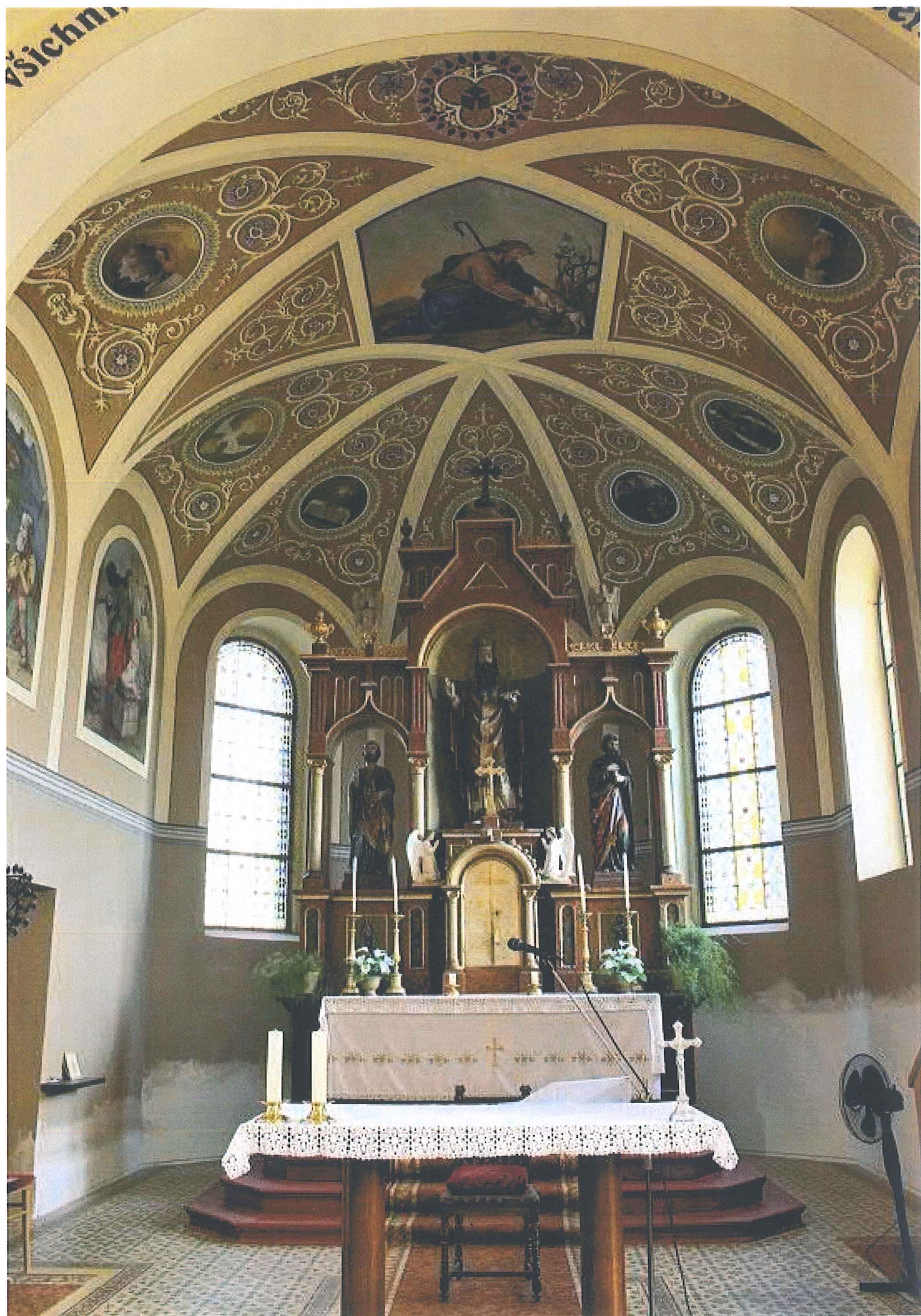
Svatojanská cesta – tvoří celoevropskou síť poutních cest směřujících k hrobu sv. Jakuba Staršího ve španělském Santiagu de Compostela.

Symbolem svatojanské cesty je mušle. Poutníci si při své cestě mohou odpočinout na lavičce před kostelem a využít razítka umístěného v polici se symbolem mušle také v těsné blízkosti kostela.

Kaplička za farou

Zadní pohled na kostel

Diecéze v ČR

- Česká církevní provincie
- Moravská církevní provincie

Liturgické oblečení

Kněžské, jáhenské oblečení

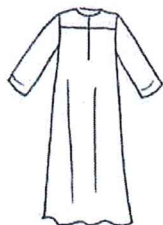
Klerika – černý oděv s dlouhými rukávy a skládanou suknici sahající po kotníky. Kněz nosí kleriku mimo liturgií.

Rocheta (superpelice) – roucho bílé barvy, obléká se na kleriku a pod štólu. Střih je shodný s rochetou pro ministranty, pouze na okrajích může být zdobená krajkou nebo výšivkou. Používá se při liturgických příležitostech mimo mši svatou.

Humerál – široký pruh bílé látky, na dvou rozích opatřený tkanicemi. Obléká se pod albu kolem krku proto, aby zahálila kleriku či světský oděv kněze a bránila ušpinění liturgických rouch od potu.

Alba – bílý oděv podobné velikosti jako klerika. Spodní okraj nebo rukávy mohou být zdobený krajkou nebo výšivkou. Buď má v sobě všitou šňůru na stahování, nebo se k přepásání používá cingulum.

Cingulum – silnější šňůra, kterou se přepásává alba. Na koncích bývá zakončena třásněmi. Často se nahrazuje bílým pásem s gumou.

Štola – pruh látky v liturgické barvě, kterou má kněz kolem krku, přičemž cípy štoly splývají na kolena.

Jáhenská štola – pruh látky v liturgické barvě, rozměry se podobá štóle pro kněze, ale jinak obléká: Leží na levém rameni jáhna a směřuje k jeho pravému boku, kde jsou oba cípy.

Ornát – svrchní liturgické roucho v liturgické barvě, které má uprostřed otvor pro hlavu. U tohoto otvoru může být zip, který patří většinou na levé rameno kněze. Používá jej výhradně kněz. Máme dva typy ornátu gotický a barokní. Dnes se používá gotický.

Dalmatika – svrchní liturgické roucho v liturgické barvě pro jáhna. Od ornátu se liší tím, že má široké rukávy sahající k loktům.

Ministrantské oblečení

Klerika – ministrant nosí kleriku, která je ušitá podle jednoduššího střihu než kněžská.

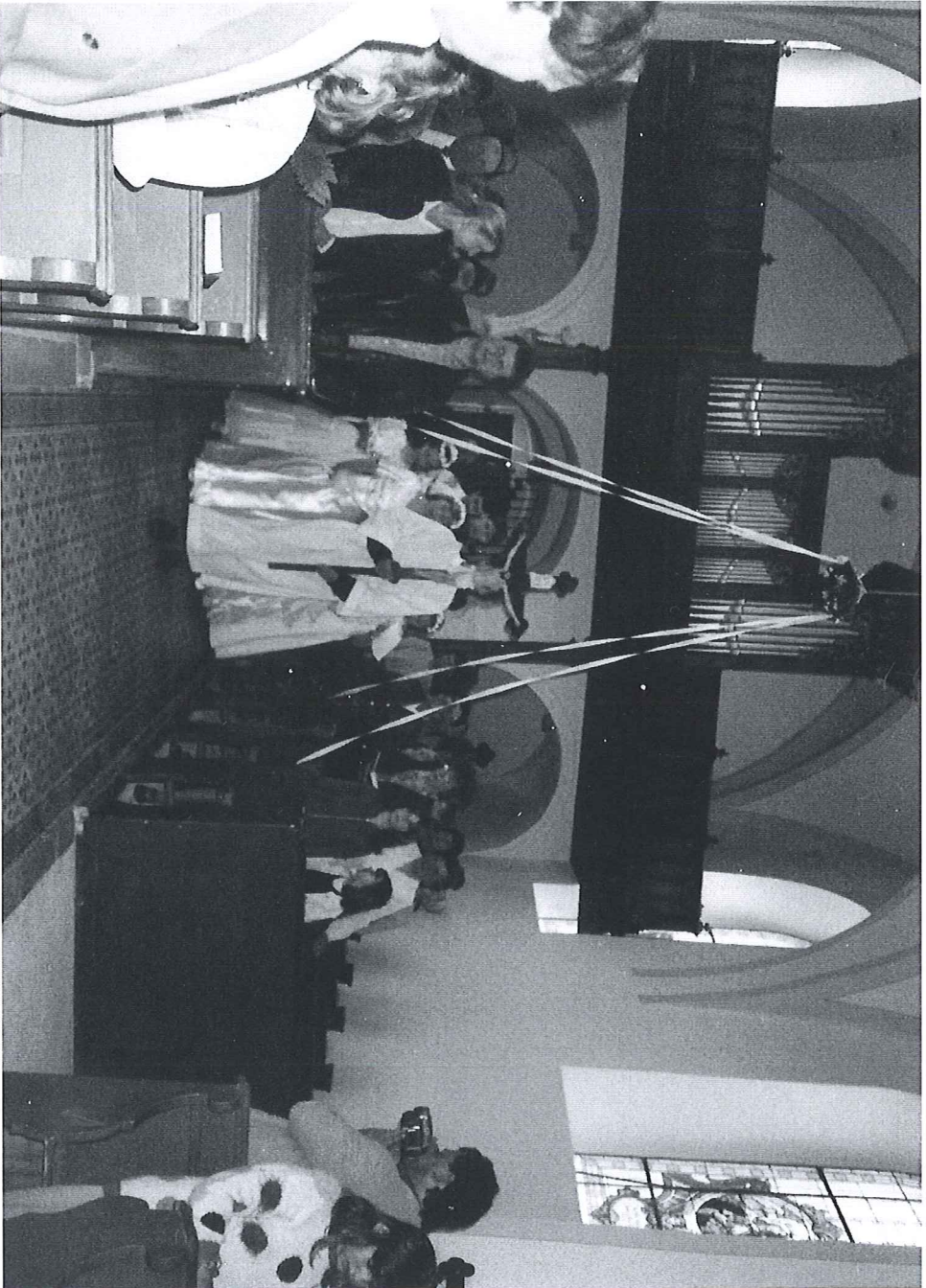
Komže – suknice často černé barvy, která sahá od pasu ke kotníkům. Může být i v liturgické barvě.

Límeček – límeček kolem krku, který je zapnutý na háček nebo knoflík. Bývá černý nebo v jiné liturgické barvě.

Rocheta – bílé roucho pro ministranta sahající pod pás, s dlouhými rukávy a obdélníkovým výřezem kolem krku. Obléká se na kleriku nebo na komži a límeček.

Alba – ministrant může oblékat místo výše uvedených oděvů pouze albu. Podobá se kněžské albě.

Žatecký příležitostný sbor

vystoupení 2019 společně s dětským souborem ze Strachotína Habánek

HABÁNEK

Strachotín

NOC KOSTELŮ

Přivádíš tmu.

NOC

se snese, celý les se hemží zvěří.

Žalm 104,20

28.05.21

**Při příležitosti celorepublikové akce Noc kostelů vás dne
28.5.2021 zveme i na prohlídku kostela**

sv. Oldřicha a sv. Metoděje ve Strachotíně

**Prohlídka je doplněna o malou informační výstavu z historie
této církevní stavby , prohlídkou vás bude doprovázet melodie
z hudebního vystoupení Lukáše Sasínka.**

Otevřen v čase od 17,00 do 22,00 hod .

WWW.NOCKOSTELU.CZ

Halleluiah

znělka pro "Noc kostelů" 2020

Jaroslav Pelikán

Organ

Pedals

7

Org.

Ped.

f *mf* *p* *mf* *f* *rit.*

20.45–22 h – Kartouza – svědectví s promítáním o. Romana Friče
 22–22.30 h – Karel Kryl – výběr písní, interpretují Petr Šimůnek
 a Lukáš Gryc

Okres Břeclav

Břeclav, Bílý kostel CASD, Jiráskova 2

www.adventisti.cz

17–22 h – Záhada ztraceného artefaktu, šifrovací hra

Břeclav, kostel Českobratrské církve evangelické, nám. Svobody

www.ccebreclav.cz

17–22 h – Záhada ztraceného artefaktu, šifrovací hra

17–22 h – „Za starý Břeclav u tej boží muky“, cyklistická trasa ke kapličkám a křížům

Více informací na www.bethseda.cz.

Hustopeče u Brna, kostel sv. Václava a sv. Anežky České

Hustopeče u Brna, kaple sv. Rocha, sady kpt. Jaroše

www.farnosthustopece.cz

Klobouky u Brna, kostel Českobratrské církve evangelické, Brněnská 30

www.klobouky.evangelnet.cz

18–22 h – otevřený kostel, promítání prezentace ze života sboru, výstava obrazů klientů diakonie Betlém, možnost ztišení při hudbě z Taizé

Lanžhot, kaple Ve hvězdách, Na Hvězdě 5

www.facebook.com/kaplevehvezdach

18–24 h – stromová kaple ve Hvězdách, různorodý program pro hravé, přemýšlející i hladové

Mikulov, modlitebna Evangelické církve metodistické, Purkyňova 1700/2 A

www.mikulov.umc.cz

18–21 h – prohlídka s komentářem i volná

Popice, kostel sv. Ondřeje

www.farnostpopice.cz

20–22 h – komentovaná prohlídka, výstup na kostelní věž, prohlídka půdy a opravených krovů, začátek ve 20 a 21 h

Popice, kaple sv. Rozálie, Rocha a Šebestiána, U Kapličky

19–20 h – komentovaná prohlídka

Starovice, kostel sv. Jiří a Mikuláše

www.farnost-starovice1.webnode.cz

18–21 h – prohlídka kostela, varhanní koncert, pěší nebo cyklistické putování po kapličkách a křížcích v okolí

Starovičky, kostel sv. Kateřiny

18–22 h – kostel otevřený k prohlídce, ztišení, rozhovoru

– výstava P. Václava Drboly na faře

Poprvé na NOCI KOSTELŮ

Strachotín, kostel sv. Oldřicha a sv. Metoděje

Poprvé na NOCI KOSTELŮ

Šakvice, kostel sv. Barbory

www.mujweb.cz/www/farnost-sakvice

18 h – mše svatá

19–20 h – prohlídka kostela bez průvodce, videoklipy místní křesťanské folkové skupiny Srdce ze Šakvic, kávička zdarma

20 h – komentovaná prohlídka kostela

21 h – ukončení za zvuku varhan

Poprvé na NOCI KOSTELŮ

Valtice, modlitebna Evangelické církve metodistické, Příční 31

www.mikulov.umc.cz

18–21 h – možnost komentované i nekomentované prohlídky

Velké Pavlovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie

www.ozvi.se

17–20 h – venkovní pátrání, zastavení u křížů v přírodě s ukrytými úkoly na ekologické téma

18 h – mše svatá v kostele s dětským hudebním doprovodem

Zaječí, kostel sv. Jana Křtitele

www.velkebilovice.cz/farnost/os-1012

18 h – zahájení

19–22 h – volná prohlídka kostela a věže

22 h – ukončení

Okres Hodonín

Hodonín, Husův sbor Církve československé husitské, Dvořákova 2

www.ccsbhodonin.cz

Mikulčice-Valy, kostely v areálu NKP, Slovanské hradiště v Mikulčicích

www.masaryk.info/slovanske-hradiste-mikulcice/

16–22 h – Noc kostelů a hudební archeologie

Velké poděkování za poskytnutí podkladů, fotografií a historických dokumentů patří

p. Mgr. Jitce Fričové z Diecézního archivu Biskupství brněnského , a

p. Mgr. Stanislavu Strbíkovi ze Stavebního oddělení Biskupství brněnského.

Děkuji.

Jarmila Gutmanová

